

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет будівництва і архітектури

**УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ БУДІВЕЛЬНИХ
КОНСТРУКЦІЙ, ВИРОБІВ І МАТЕРІАЛІВ**

Методичні вказівки
до вивчення дисципліни для здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності G19 «Будівництво і цивільна інженерія»
за ОПП «Технології будівельних конструкцій, виробів і матеріалів»

Київ 2025

УДК 331.015

У66

Укладачі: Н.О. Амеліна, канд. техн. наук, доцент;
А.А. Майстренко, канд. техн. наук, доцент;
О.Ю. Бердник, канд. техн. наук, доцент;
Є.М. Петрикова, канд. техн. наук, доцент

Рецензент О.П. Константиновський, канд. техн. наук, доцент

Відповідальний за випуск В.І. Гоц, д-р техн. наук, професор

*Затверджено на засіданні кафедри технології будівельних
конструкцій і виробів, протокол № 3 від 5 вересня 2024 року.*

В авторській редакції.

Управління підприємствами будівельних конструкцій, виробів і
У66 матеріалів : методичні вказівки до вивчення дисципліни/ уклад. : Н.О.
Амеліна та ін. – Київ : КНУБА, 2024. – 20 с.

Розглянуто основні поняття теорії про управління промисловими підприємствами будівельної галузі. Подано принципи планування діяльності підприємств будівельної індустрії.

Призначено для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності G19 «Будівництво і цивільна інженерія» за ОПП «Технології будівельних конструкцій, виробів і матеріалів».

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою викладання дисципліни є надання основної систематизованої інформації про управління промисловими підприємствами будівельної галузі, з'ясування задач, що виникають під час організації управління підприємством та збуту продукції.

Завданням дисципліни є:

- вивчення теорії управління підприємством, практики розв'язання задач даної тематики на підприємствах будівельної промисловості;
- виконання основних положень теорії управління підприємством і збуту продукції у виробничих системах для їх ефективного функціонування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- основи виробничого менеджменту, структуру процесу управління, прийняття управлінських рішень;
- питання організації планування і регулювання діяльності підприємства;
- основні положення маркетингу в управлінні виробничо-господарською діяльністю підприємства;

вміти:

- провести оптимальний розподіл виробів між технологічними лініями;
- оцінити стан виготовлення продукції по карті прийняття рішення;
- використовувати технічну і нормативну документацію.

Дисципліна «Управління підприємствами будівельних конструкцій, виробів і матеріалів» для магістрів спеціальності 192 викладається протягом 1 семестру для денної і заочної форм навчання.

Контроль знань студентів здійснюється під час проведення поточного, модульного та підсумкового контролю.

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі будівництва і цивільної інженерії, що передбачає проведення досліджень та здійснення іновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог
Загальні компетентності	
ЗК1	Знання спеціальних розділів фундаментальних дисциплін, необхідних для освоєння професійно-орієнтованих дисциплін
ЗК2	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
ЗК3	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, які стосуються новітніх технологічних рішень в галузі виробництва БМіВ
ЗК6	Здатність ефективно спілкуватись на професійному та соціальному рівнях
ЗК8	Наполегливість у досягненні мети
ЗК9	Розуміння необхідності навчання протягом життя
ЗК10	Відповідальність за якість роботи, яка виконується
Зк11	Здатність приймати обґрунтовані рішення
Фахові компетентності	
ФК1	Знання основних нормативно-правових актів, основних національних та міжнародних норм проектування, стандартів та технічних умов й інших нормативно-розпорядчих документів за спеціальністю будівництво і цивільна інженерія
ФК-7	Здатність самостійно проектувати технологічні лінії, виробничі системи та їх елементи з врахуванням усіх аспектів поставленої задачі з виготовлення БКВМ
ФК9	Здатність знаходити оптимальні рішення у процесі створення окремих видів будівельної продукції з врахуванням вимог довговічності, безпеки і якості

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати навчання
ПР1	Призначати методи регулювання технологічними процесами при мінімально можливих витратах матеріальних і енергетичних ресурсів
ПР2	Вміння вибирати раціональні напрями утилізації побічних продуктів промисловості, оцінювати властивості і економічну ефективність БМ з застосуванням техногенної сировини порівняно зі звичайною сировиною
ПР5	Вибирати методи і моделювати явища в динамічних системах, аналізувати отримані результати з метою використання їх у виборі оптимальних технологій
Пр7	Застосовувати інформаційно-комунікаційні технології та навички програмування для розв'язання типових інженерних задач

ПР8	Застосовувати отримані знання і практичні навички, адаптовувати результати досліджень для створення нових способів одержання БМ
ПР9	Здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію з різних джерел, що пов'язані з питаннями технології БВіМ
ПР10	Застосовувати системний підхід, інтегруючи знання з інших дисциплін
ПР11	Вміння самостійно спроектувати виробничу систему

Витяг з робочого навчального плану

шифр	«Магістр» ОПП Назва спеціальності, освітньої програми	Кількість кредитів ECTS	Форма навчання:										Форма контролю	Семестр				
			денна							Самостійно					Кількість індивідуальних робіт			
			Кількість годин аудиторних			Всього	Разом	у тому числі			КП	КР			РГ	Ір		
			Л	Лр	Пз													
192	Технології будівельних конструкцій, виробів і матеріалів	3,0	90	38	20		18	52				1	екз.	1				

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Управління підприємствами будівельних конструкцій і виробів

Змістовний модуль 1. Наукові основи управління виробництвом

Лекція 1. Виробничо-господарська діяльність в умовах ринкової економіки. Підприємство як соціально-економічна система.

Лекція 2. Основи виробничого менеджменту.

Менеджмент визначається як інтеграційний процес, за допомогою якого професійно підготовлені спеціалісти формують організації і керують ними шляхом постановки цілей і розробки способів їх досягнення.

Процес менеджменту передбачає виконання функцій планування, організації, координації, мотивації, за допомогою яких менеджери створюють умови для ефективної та продуктивної праці зайнятих в організації працівників і одержання результатів, що відповідають цілям.

Існують такі методи виробничого менеджменту: організаційні, адміністративні, економічні.

Менеджмент підприємства передбачає управління його різносторонньою діяльністю, яка має об'єднуючу частину – виробництво.

Контрольні питання до змістовного модуля 1

1. Визначіть різницю у характері діяльності промислового і торговельного підприємства; охарактеризуйте основні і додаткові функції промислового підприємства.

2. Охарактеризуйте виробництво як систему перетворення ресурсів на продукцію.

3. Покажіть, як пов'язані між собою виробничо-економічні, науково-технічні та соціальні цілі виробничої системи.

4. Покажіть, як різні фактори внутрішнього і зовнішнього середовища впливають на функціонування виробничої системи.

5. Охарактеризуйте основні і об'єднуючі функції управління у виробничих системах.

6. Наведіть, як реалізуються в управлінні виробничою системою основні, додаткові й загальні функції менеджменту.

Змістовний модуль 2. Система управління підприємством

Лекція 3. Структура процесу управління.

Лекція 4. Організаційна структура управління підприємством.

Лекція 5. Інформаційні системи в управлінні підприємством.

Лекція 6. Соціально-психологічні аспекти управління. Прийняття управлінських рішень.

В загальному вигляді *система управління виробництвом* являє собою сукупність взаємопов'язаних структурних елементів (інформації, технічних засобів її обробки, спеціалістів, відділів з управління, зв'язків і відносин між ними, відповідних функцій, методів і процесів управління), які забезпечують за їх скоординованої взаємодії реалізацію поставлених цілей.

Підприємство як виробнича система складається з двох взаємопов'язаних систем: керуючої і тієї, якою керують.

До процесу управління підприємством належать такі підпроцеси: формулювання цілей діяльності організації, груп чи індивідуальних осіб; прийняття рішень; планування; стратегія; побудова організаційної

структури; делегування повноважень означає передачу завдань особам, які беруть на себе відповідальність за їх виконання; мотивація; комунікація – обмін інформацією; контроль – процес забезпечення організацією своїх цілей.

Структура системи управління може бути створена на основі декомпозиції системи за рядом ознак:

1. *Предмет* управління – виробництво продукції, трудові ресурси, матеріальні ресурси, фінанси; основні фонди; технічна документація; обслуговування виробництва.

2. *Об'єкт* управління – завод; цех; лінія; ділянка; робоче місце.

3. *Фаза* управління – планування, облік (контроль); регулювання.

4. *Ритм* управління – рік; квартал; місяць; декада (тиждень); доба; зміна.

Побудова структури організації включає питання вибору структури, рівня делегування і розподілу повноважень, вивчення внутрішнього середовища організації. Функції управління на підприємстві виконує *апарат управління*, який включає лінійний і функціональний персонал.

Відокремлений самостійний орган управління створює *ланку* управління. Сукупність ланок одного рівня управління створюють *ступінь* управління.

Склад і співвідношення ступенів і ланок управління визначають організаційну структуру управління підприємством. Залежно від співвідношення лінійного і функціонального керівництва виділяють такі основні типи організаційних структур управління: *лінійна, функціональна, лінійно-функціональна, лінійно-штабна, матрична*.

Організаційна структура управління підприємством залежно від його виробничої структури поділяється на *безцехову, цехову і корпусну*.

Інформаційні ресурси – сукупність даних, які фіксують прийняті рішення за змістом, обсягам, розміщенням і формами організації інформації, що циркулює в процесах управління.

Види інформації і інформаційних ресурсів поділяють за: *змістом; проблемно-орієнтованим напрямом; ієрархією управління; функціями управління; часовим аспектом; способом утворення; за інформаційною наповненістю*.

Інформаційна технологія – раціональна організація інформаційного процесу збирання, доступу, обробки, зберігання, доставки та представлення даних.

За видами інформаційні технології розрізняють:

- технології формування інформаційних ресурсів;
- технології інформаційно-аналітичної обробки даних;
- технології електронного документообігу;
- технології доступу до інформаційних ресурсів;
- геоінформаційні технології;
- технології підтримки процесу прийняття рішення;
- технології забезпечення інформаційної безпеки.

Підприємство – *соціальна система*, яка функціонує завдяки безпосередній *взаємодії* людей і створених ними машин. В сучасному виробництві соціальний аспект управління грає одну з ведучих ролей.

Виробнича організація виступає сукупністю *формальних і неформальних груп*, члени яких мають *стійкі соціальні зв'язки*.

Соціально-психологічна характеристика виробничого колективу – це: наявність виробничих зв'язків; спільність задач; погодженість структури колективу; психологічний клімат в колективі.

Робочий процес керівника на підприємстві має подвійний характер: з однієї сторони, виконує інтегрування функцій управління, з іншої – має яскраво виражений суспільний характер.

Наука про управління розрізняє *три основні типи керівництва*: автократичний; демократичний (колегіальний); ліберальний.

Мотивація – це процес створення умов, що впливають на поведінку людини і дозволяють направити її в потрібну для організації сторону, зацікавити її в активній і сумлінній праці, старанності під час виконання необхідних задач.

Способи мотивації умовно можна розділити на дві великі групи, одну з яких складають *економічні*, а другу – *неекономічні*; останні, в свою чергу, поділяються на організаційні і моральні.

Прийняття рішень представляє собою процес, який починається з виникнення проблемної ситуації і закінчується вибором рішення – дії з усунення проблемної ситуації. В процесі прийняття рішення формуються альтернативні варіанти рішень і оцінюються їхні переваги.

Є такі етапи процесу прийняття рішень: постановка задачі; формування варіантів рішень; вибір оптимального рішення.

Допустиме рішення – рішення, що задовольняє обмеження (ресурсні, правові, морально-етичні). *Оптимальне рішення* – допустиме рішення, що забезпечує екстремум критерію вибору або задовольняє принципу узгодження.

Управлінське рішення – *соціальна дія*, яка визначає інтереси і потреби особи. Управлінське рішення має комплексний характер, що визначає його складність і вимагає від особи, яка приймає рішення, уміти враховувати *соціально-психологічні особливості*.

Контрольні питання до змістовного модуля 2

1. Наведіть склад апарату управління підприємством.
2. Порівняйте особливості різних типів організаційних структур управління і вкажіть умови їх ефективного використання.
3. Наведіть організаційну структуру управління підприємством; визначіть розподіл лінійних і функціональних зв'язків в управлінні виробництвом.
4. Охарактеризуйте зв'язок процесів у виробничих системах.
5. Оцініть схеми організації інформації на підприємстві з точки зору ефективності комунікаційного процесу.
6. Охарактеризуйте робочий процес керівника.
7. Оцініть типи керівництва на підприємстві з точки зору ефективного використання.
8. Опишіть будь-яку відому вам управлінську задачу з використанням відомих і невідомих її елементів.
9. Наведіть приклади задач з різним ступенем визначеності інформації про проблемну ситуацію, цілі, обмеження і результати рішення.

Змістовний модуль 3. Планування і регулювання виробництвом

Лекція 7. Організація планування і регулювання діяльності підприємства.

Лекція 8. Стратегічне планування на підприємстві.

Лекція 9. Оперативно-календарне планування і регулювання виробництва.

Планування – процес створення і прийняття рішень, які дозволяють забезпечити ефективне функціонування і розвиток підприємства в майбутньому. Це функція управління, що вміщує аналіз ситуацій і факторів зовнішнього середовища; прогнозування; розробку плану; реалізацію плану.

Форми планування залежно від тривалості планового періоду: перспективне (на період > 5 років); середньострокове (на період від 1 до 5 років); поточне (до року), яке вміщує піврічне, квартальне, місячне, тижневе (декадне), добове планування.

Виробнича стратегія – детальний всебічний план як засіб прогнозування майбутніх проблем і можливостей для забезпечення існування місії організації і досягнення її цілей.

Основні складові і види стратегій: товарна стратегія; стратегія ціноутворення; стратегія взаємодії підприємства з ринками виробничих ресурсів; стратегія поведінки підприємства на ринку грошей та цінних паперів; стратегія зовнішньоекономічної діяльності; стратегія зниження виробничих витрат; стратегія інвестиційної діяльності; стратегія запобігання банкрутству підприємства.

Етапи формування стратегії підприємства: формулювання стратегії; придання стратегії конкретної форми; оцінка і контроль.

Тактичне планування виробництва охоплює часовий горизонт в один рік і більш короткі періоди. Воно здійснюється у формі розробки поточних (короткострокових і оперативних) планів, які містять тактику вирішення проблем, що стоять перед підприємством на даний плановий період.

Головна задача оперативно-виробничого планування полягає в забезпеченні узгодженої дії всіх підрозділів підприємства для досягнення рівномірної роботи, ритмічного випуску продукції у визначеному обсязі і номенклатурі за ефективного використання ресурсів. Залежно від планово-облікових одиниць планування буває подетальне, комплектне, за замовленнями.

Вибір системи оперативно-виробничого планування на підприємстві визначається характером продукції, обсягом виробництва, регулярністю повторення випуску, неперервністю основних процесів, спеціалізацією виробництва.

Календарне планування основного виробництва спрямовується на задоволення вимог: надійного забезпечення будівельних ділянок конструкціями відповідно до графіків монтажу; раціонального використання виробничої потужності заводу. Стабільність графіків випуску і надійність поставки виробів на монтаж базується на управлінні запасами виробів на складі заводу.

Виникаючі відхилення від календарних планів-графіків потребують коректування і оперативного регулювання ходу виробництва. Ці задачі вирішує *диспетчерування виробництва* – централізований контроль і оперативне управління виробництвом для забезпечення ритмічної роботи, рівномірного і комплектного випуску продукції.

Контрольні питання до змістовного модуля 3

1. Охарактеризуйте процес стратегічного планування на підприємстві.
2. Охарактеризуйте напрями обстеження внутрішніх сторін виробничої організації на підприємстві.
3. Наведіть основні види стратегічних альтернатив на прикладі підприємства.
4. Покажіть, як впливає на ефективність виробництва рівномірна і ритмічна робота.
5. Охарактеризуйте підхід до постановки задач виробничого планування на підприємстві.
6. Охарактеризуйте види виробничих заділів на підприємстві.
7. Охарактеризуйте, як враховується загальний виробничо-будівельний процес у формуванні виробничих планів.
8. Покажіть, як використовуються принципи річного планування виробництва продукції.
9. Покажіть, як використовуються умови календарного планування виробництва продукції для будівництва.

Змістовний модуль 4. Маркетинг в управлінні виробничо-господарською діяльністю

Лекція 10. Організація виробничого маркетингу. Маркетинг на підприємствах будівельної індустрії.

Маркетинг – це процес планування та втілення задуму, просування та реалізація ідей, товарів та послуг за допомогою обміну, що задовольняє цілі окремих осіб та організацій.

Основні *функції* маркетингу: аналіз оточуючого середовища та ринкові дослідження; розробка товару; збутова політика (програма збуту, ціна та умови продажу, реклама та стимулювання продажу, логістика, сервіс); управління маркетингом – планування, оцінка ризиків та прибутків, контроль ефективності рішень.

Види маркетингу: конверсійний; маркетинг, що розвивається; ремаркетинг; підтримуючий маркетинг; демаркетинг; протидіючий маркетинг; індивідуальний.

Залежно від основних об'єктів уваги, кінцевої мети і способів її досягнення розрізняють маркетинг: *виробничий; товарний; збутовий; ринковий*.

Маркетингове планування – це управлінський процес створення та підтримування відповідності між цілями підприємства та його потенційними можливостями у процесах ринкової діяльності.

Маркетингові дослідження – це систематичне збирання та аналіз даних, пов'язаних з наявною ситуацією щодо маркетингової діяльності підприємства чи організації.

Основні завдання маркетингових досліджень: дослідити поведінку споживачів; оцінити діяльність фірми та її конкурентів; зорієнтувати виробництво на випуск продукції, збут якої забезпечений наявними на ринку умовами і дає можливість фірмі отримати запланований прибуток; розробити та здійснити програму маркетингу.

Маркетингова політика комунікацій – комплекс заходів, які використовує підприємство для інформування, переконання чи нагадування споживачам про свою продукцію (послуги). Засоби впливу, що використовуються в маркетинговій політиці комунікацій: стимулювання збуту – заходи зі спрямування продукції до споживачів; реклама; пропаганда; персональний продаж.

Маркетингова цінова політика – це комплекс заходів, до якого належать визначення ціни, знижок, умов оплати за товари чи послуги з метою задоволення потреб споживачів і забезпечення прибутку фірми.

У складі відділу маркетингу мають бути такі сектори: сектор вивчення ринку та інформації; сектор прогнозування і стратегії розвитку; сектор формування цін; сектор постачання, стимулювання збуту і реклами.

Можливе також створення сектору контролю за якістю продукції (сертифікації), який заміщує ВТК або тісно взаємодіє з ним.

Контрольні питання до змістовного модуля 4

1. Сформулюйте основні завдання маркетингу у виробництві будівельних виробів і матеріалів.
2. Покажіть, як змінювалась орієнтація маркетингу з розвитком економіки.
3. Охарактеризуйте навколишнє середовище виробничого маркетингу.
4. Охарактеризуйте основні напрями реалізації стратегічного управління на підприємстві.
5. Виходячи із структури життєвого циклу продукції, охарактеризуйте процес її розробки.
6. Проаналізуйте порядок розробки програми маркетингу щодо економічної ефективності нового продукту.
7. Покажіть, як комплексне дослідження ринку визначає місце підприємства.
8. Охарактеризуйте цінову політику підприємства.
9. Які особливості застосування маркетингу на підприємствах будівництва?

Практичні заняття

1. Оптимальний розподіл виробів між технологічними лініями.

Визначення коефіцієнтів універсальності виробу і технологічної лінії. Вибір першочергового і наступного розподілення виробу згідно з комплексним критерієм переваги.

2. Визначення оптимальної календарної послідовності виготовлення виробів.

Визначення початкового налагодження обладнання. Визначення потреби у виробі за даний період. Визначення можливостей виробничих потужностей з випуску заданої номенклатури. Визначення оптимальної календарної послідовності виготовлення комплексу виробів.

3. Оцінка стану виготовлення продукції по карті прийняття рішення.

Визначення першого і наступних термінів контролю фактичного виконання завдання. Побудова карти прийняття рішень. Визначення області стану виконання процесу і прогноз розвитку ходу процесу.

Самостійна робота

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у часі, вільним від обов'язкових навчальних занять, і є невід'ємною складовою процесу вивчення дисципліни.

Самостійна робота студентів у процесі вивчення дисципліни складається з повторення пройденого матеріалу перед лекцією; підготовки до практичних за відповідною темою та до їхнього захисту; підготовки до усіх видів контролю, в тому числі до контрольних модульних робіт, до підсумкового модульного контролю; самостійного опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з планом (для заочної форми навчання); виконання індивідуального завдання з дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час проведення аудиторних навчальних занять.

Навчально-методичним забезпеченням самостійної роботи студента є:

- навчальна програма з дисципліни;
- основні поради студентам щодо вивчення дисципліни з вимогами до оцінки знань та вмінь із даної дисципліни;
- методичні рекомендації щодо виконання окремих видів самостійної роботи;
- пакет контрольних завдань, запитань для самоперевірки;
- навчальна література;
- нормативна література.

Індивідуальне завдання

Мета виконання індивідуального завдання – це набуття студентами навичок: розробляти схеми виробничої і організаційної структури управління підприємством; оцінювати ефективність організаційної структури управління; використовувати технічну і нормативну документацію.

Інформаційною базою для виконання проєкту є матеріали лекційного курсу, підручники, звіт з виробничої практики.

Вихідними даними для завдання є:

- тип і форма підпорядкування підприємством;
- структура управління на підприємстві.

Зміст і рубрикація розрахунково-пояснювальної записки.

1. Завдання на індивідуальне завдання.
2. Загальна характеристика підприємства (назва, підпорядкування і розташування; призначення підприємства, схема виробничої структури підприємства).
3. Аналіз організаційної структури управління підприємством (схема організаційної структури управління підприємством, цехом; лінійні і функціональні зв'язки в управлінні цехом).
4. Оцінка ефективності організаційних структур управління виробництвом на підприємстві.

Методи контролю

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Визначення рівня знань студентів з теоретичних питань навчальної дисципліни здійснюється під час проведення поточного, модульного і підсумкового контролю.

Поточний контроль передбачає контроль відвідування лекцій, практичних занять, перегляд готовності індивідуального завдання в процесі його виконання.

До захисту практичної роботи (задачі) допускаються студенти, які були присутні на занятті і повністю виконали роботу. Захист роботи здійснюється через перевірку правильності виконання задачі та відповідей на запитання за темою роботи.

Модульний контроль проводять після вивчення кожного блоку змістовних модулів. Модульний контроль здійснюється через проведення модульної контрольної роботи, що включає питання з теоретичного матеріалу. До захисту індивідуального завдання допускаються студенти, які виконали роботу відповідно до завдання, в повному обсязі без помилок або з виправленими помилками.

Підсумковий (семестровий) контроль. Підсумковий контроль передбачає екзамен.

Питання для підсумкового контролю

1. Поняття менеджменту. Виробничий менеджмент в системі менеджменту підприємства.
2. Функції, методи і принципи виробничого менеджменту.
3. Склад і структура виробничої системи.
4. Цілі, аспекти і властивості виробничих систем.
5. Підприємство як відкрита система.
6. Цілі і завдання управління підприємством.
7. Управління виробничою системою.
8. Функції управління на підприємстві.
9. Декомпозиція процесу управління.
10. Апарат управління підприємством.
11. Типи організаційних структур управління.
12. Основні моделі організації.
13. Соціально-психологічні особливості трудового колективу.
14. Роль керівника у формуванні виробничого колективу, вимоги до нього.
15. Концепції мотивації у виробничому колективі.
16. Інформаційне забезпечення системи управління підприємством.
17. Інформаційні технології в процесах управління і сучасні програмно-апаратні засоби систем управління.
18. Прийняття управлінських рішень. Основні поняття.
19. Класифікація проблем і задач прийняття рішення.
20. Етапи процесу прийняття рішення.
21. Задачі, принципи і форми планування.
22. Поняття виробничої стратегії, її елементи і фактори.
23. Основні складові і види стратегій.
24. Процес та правила формування економічної стратегії.
25. Стратегічне управління виробництвом.
26. Організація поточного планування виробництва.
27. Виробничо-оперативне планування на підприємстві.
28. Особливості планування виробництва будівельних конструкцій.
29. Методика формування виробничої програми підприємств будіндустрії.
30. Оперативно-календарне планування виробництва.
31. Диспетчерування виробництва.
32. Поняття маркетингу, його завдання, принципи і функції.
33. Розвиток маркетингу і напрями його орієнтації.

34. Навколишнє середовище виробничого маркетингу. Види маркетингу.
35. Планування виробничого маркетингу.
36. Роль і основні завдання маркетингових досліджень. Розподіл ринку.
37. Розробка і збут продукції. Цінова політика.
38. Склад і функції маркетингових служб підприємств.

Методичне забезпечення дисципліни

Підручники:

1. Антоненко Г.Я. Організація виробництва і управління підприємствами будівельних виробів, конструкцій і матеріалів : підручник / А.А. Майстренко, Н.О. Амеліна та ін. – Київ : Основа, 2015. – 376 с.

Навчальні посібники:

2. С.М. Марченко. Промисловий маркетинг у будівництві : навчальний посібник / С.М. Марченко, П.В. Захарченко – Київ : Основа, 2024. – 240 с.

Конспекти лекцій:

1. Управління підприємствами будівельних конструкцій, виробів і матеріалів : конспект лекцій. У 3-х ч. – ч.1. Основні поняття виробничого менеджменту /Н.О. Амеліна. – Київ : КНУБА, 2019. – 36 с.

2. Управління підприємствами будівельних конструкцій, виробів і матеріалів : конспект лекцій. У 3-х ч. – ч.2. Планування і регулювання виробництва /Н.О. Амеліна. – Київ : КНУБА, 2021. – 32 с.

3. Управління підприємствами будівельних конструкцій, виробів і матеріалів : конспект лекцій. У 3-х ч. – ч.3. Планування виробничого маркетингу /Н.О. Амеліна, А.А. Майстренко, О.Ю. Бердник, Є.М. Петрикова. – Київ : КНУБА, 2022. – 22 с.

Методичні роботи:

1. Управління підприємствами будівельних конструкцій, виробів і матеріалів : МВ до практичних занять / уклад. : Н.О. Амеліна, А.А. Майстренко, О.Ю. Бердник, Є.М. Петрикова. – Київ : КНУБА, 2024.

2. Розподіл виробів між технологічними лініями : методичні вказівки до виконання завдання / уклад. : Н.О. Амеліна, А.А. Майстренко, О.Ю. Бердник, Є.М. Петрикова. – Київ : КНУБА, 2022. – 6 с.

Інформаційні ресурси:

1. <http://library.knuba.edu.ua/>

ДЛЯ ПОДАТОК

Навчально-методичне видання

**УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ БУДІВЕЛЬНИХ
КОНСТРУКЦІЙ, ВИРОБІВ І МАТЕРІАЛІВ**

Методичні вказівки

до вивчення дисципліни для здобувачів

другого (магістерського) рівня вищої освіти

спеціальності G19 «Будівництво і цивільна інженерія»

за ОПІ «Технології будівельних конструкцій, виробів і матеріалів»

Укладачі: **Амеліна** Наталія Олексіївна,

Майстренко Алла Анатоліївна,

Бердник Оксана Юріївна,

Петрикова Євгенія Миколаївна

Випусковий редактор *Л. С. Тавлуй*
Комп'ютерне верстання *К. А. Мавроді*

Підписано до друку 07.04.2025. Формат 60 x 84_{1/16}
Ум. друк. арк. 1,16. Обл.-вид. арк. 1,25.
Електронний документ. Вид. № 26/Ш-25

Видавець і виготовлювач:
Київський національний університет будівництва і архітектури
Проспект Повітряних Сил, 31, Київ, Україна, 03037

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів
видавничої справи ДК № 808 від 13.02.2002